

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/436/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

181/2017. (VII. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. október 20-án előterjesztett **panaszát** a 2017. július 27-én – dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

e l u t a s í t j a .

A Testületnek a panasz elbírálására nincs hatásköre.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos vele szemben 2014. szeptember 1-én Készenléti Rendőrség, által fogatosított, intézkedés miatt terjesztette elő 2016. október 20-án panaszát.

A panaszos előadta, hogy nagypapája szólt fel az emeletre, hogy keresik a panaszost, azt hitte talán a barátai. Fehér autóval álltak meg a panaszos állandó, bejelentett lakcíméhez tartozó kapu előtt. Részben véletlen, hogy otthon volt a panaszos, mert amúgy B. településen él. Pár perce már ott lehettek a bejövetelük előtt és valószínűleg körbenéztek, hiszen az autót már előbb észrevették a ház előtt, minthogy bejöttek volna az udvarra. Nem is foglalkoztak vele, azt hitték valamelyik szomszédé. A házba nem jöttek be, csak az udvarba, kint a bejáratnál beszéltek. Mikor a panaszos kiment, igazolták magukat, két negyven év körüli, sportos fehér férfi. Civilben voltak, az autó is civil volt, de egy-egy igazolvány lógott a nyakukban.

Megkérdezték, hogy a panaszos mit csinált előző héten, szombaton, a B település T. körüti robbantás időpontjában. A felkeresésen és a kérdésen a panaszos egész családja felháborodott, a panaszos

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

édesapja aztán egész nap rosszul volt, felment a vérnyomása. A panaszosnak meg kellett adnia a B-i tartózkodási címét, egy telefonszámot, amin elérik és annak a személynek a nevét, aki igazolni tudja a szombat éjszakai „alibijét”. Őt is névvel, tartózkodási címmel és telefonszámmal. Azért is döbbenetes volt a panaszos számára, ami történt, mert 2006 őszén rendőri erőszak áldozata volt és az igazságtételért folytatott küzdelme máig tart. Éppen a panasz tárgyát képező rendőri intézkedés előtt egy nappal ítélt meg egymillió forint összegű nem vagyoni kártérítést számára a Sz-i Törvényszék a törvénytelenül rá kiszabott előzetes letartóztatás elrendelése miatt, erre másnap megjelennek nála.

Egyébként a nyomozók természetesen viselkedtek, csak végrehajtották, mondták rutinellenőrzésről van szó, mindenkinél utána kell járniuk akinek „valaha összetűzése volt a rendőrökkel”.

A panaszos álláspontja szerint nincsen jogalapja arra a nyomozó hatóságnak, hogy a lakásán felkeresve bárkit vegzáljanak és annak a családját zaklassák, akinek valaha a rendőrséggel szemben peres eljárása volt, vagy egyéb okból kifolyólag nézeteltérése. Felmerül a panaszosban ugyanakkor a gyanú, hogy annak ellenére, hogy a 2011. évi XVI. törvény (Semmisségi törvény) alapján a vele szemben korábban 2006 őszén kapcsán kiszabott büntetőbírószak ítéletét, illetve az abban foglaltakat megsemmisítették, és továbbra is szerepel a bünygyi nyilvántartási rendszerben. Ez egyértelműen jogszerűtlen lenne, hiszen nincs arra vonatkozó egyéb magyarázat, hogy a bünygyi nyilvántartási rendszeren kívül, miért került a volna a nyomozó hatóság célkeresztjébe.

A panaszos arra is hivatkozott, hogy ha és amennyiben mégis okvetlenül tanúként akarták meghallgatni az ügyben, idézés kibocsátása mellett, hivatalos helyiségbe lett volna szükséges megidézteni őt, ahol nyilván köteles lenne megjelenni, és nem a panaszost, illetve családját lakóhelyükön zaklatni.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében, felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az ügyben illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az üggyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Dr. B. J. r. vezérőrnagy 2017. január 20-án kelt jelentése szerint:

2016. szeptember 24-én 22 óra 36 perckor a B. település T. körút *. szám alatti társasház előtti járdaszakaszra ismeretlen tettes robbanóanyagot tartalmazó szerkezetet helyezett, amelyet kis idő elteltével működésbe hozott. A detonáció következtében a járdán - a kijelölt járórútvonalon - haladó gyalogos rendőr járőrpár egyik tagja életveszélyes, a másik súlyos sérülést szenvedett, a lakóház környezetében található üzlethelyiségek, személygépkocsik megrongálódtak. Az ügyben a büntetőeljárást a Központi Nyomozó Főügyészség folytatta 1. Nyom. 614/2016. számon a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) e) és f) pontja szerint minősülő előre kitervelten, hivatalos személy és több ember sérelmére elkövetett emberölés büntett kísérletének gyanúja miatt. Az eljárásban a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda (a továbbiakban: KR NNI) a Be. 28. § (5) bekezdése alapján nyomozati cselekményeket hajtott végre.

A T. körúti robbantással elkövetett cselekmény alkalmas volt több ember sérelmére elkövetett emberölés büntett kísérlete megalapozott gyanújának megállapítására. A cselekmény jellege, az elkövetés módja és a társadalomra veszélyessége alapján a KR NNI igazgatója előterjesztést tett az Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjének - figyelemmel, a bűncselekménnyel gyanúsítható személyre és az elkövetés körülményeire - az ügy hatáskörbe utalására.

Az eljárás adatai alapján a detonáció sérültjei a szolgálati feladatukat teljesítő hivatásos rendőrök voltak, a bűncselekmény elkövetése ellenük irányult, ezért az eljárás lefolytatása áttételre került a

kizárólagos illetékességgel rendelkező Központi Nyomozó Főügyészséghez. Ha a büntetőeljárásban az ügyész nyomoz, bármely nyomozó hatóságot - annak illetékességi területén - nyomozási cselekmény elvégzésére utasíthatja, a legfőbb ügyész az ügy ügyészségi nyomozása során más nyomozó hatóságok tagjait az országos vezető egyetértésével igénybe veheti. Erre figyelemmel az eljárási cselekményeket az áttételt követően az ügyészség utasítására továbbra is a KR NNI hajtotta végre.

A nyomozás kriminalisztikai alaptézisekre épülő folyamat. Általánosságban elmondható, hogy a büntetőeljárás megindulásakor a büntetőjogilag releváns tények csak részben ismertek, vagy állapíthatók meg. Ebből következően a még nem ismert tényekkel kapcsolatban valószínűnek látszó feltevések, hipotézisek szükségesek a további eredményes információgyűjtéshez. A feltevések vonatkozhatnak az egész ügyre, annak egy részére, valamint egyes mozzanatokra, részletekre. Cél a nyomozás tárgyát képező bizonyítékok beszerzése, a bizonyítandó tény bizonyítása, az elkövető kilétének megállapítása, elfogása.

Összetett, bonyolult megítélésű ügyekben az eredményes felderítés érdekében a kiinduló információk alapján több verzió kerül felállításra, ahogy ez a szóban forgó ügyben is történt. A nyomozás egyik verziója alapján azokat a személyeket kellett ellenőrizni a nyomozóknak, akik az elmúlt 10 évben a rendőrökkel (rendőrséggel) bármilyen, akár fizikai vagy személyes konfliktusba kerültek. Ezzel kapcsolatos adatokhoz való hozzáférésünk forrása lehet a rendőrségen rendszeresített RZs Neo nyilvántartásunk, továbbá az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 71. § alapján az ott meghatározottak szerint tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása, illetőleg iratok rendelkezésre bocsátása végett, megkereséssel élhetünk más, akár rendőri szerv felé is.

Panaszosnak, ahogy elmondta, korábban volt összeütközése a rendőrséggel, nevezetesen a 2006-os őszi események kapcsán. Azt is elmondta, hogy az akkor történtek miatt nem vagyoni kárának megtérítése érdekében polgári per van folyamatban. A Rendőrségnek a 2006-os őszi eseményekből keletkező polgári jogi igényekről volt ismerete, külön nyilvántartások igénybevétele ezen információhoz nem volt szükség. A rendőrség bünyügyi nyilvántartást nem vezet. A bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény szerinti bünyügyi nyilvántartást a BM Bünyügyi Nyilvántartó Hatóság Főosztálya vezeti. Amennyiben a nyomozó hatóság a Rendőrség, a büntetőeljárás bármely okból történő befejezésével a bünyügyi nyilvántartás az RZS Neo-n keresztül értesítésre kerül. A panaszosnak magának kell utánajárnia, hogy a bíróság részéről történt-e intézkedés a nyilvántartásból való törlésre, ez nem a Rendőrség feladatköre.

A nyomozó hatóság a büntetőeljárás megindítása után az ügy bizonyítási eszközeinek előtalálása érdekében adatszerzést, adatgyűjtést végezhet. Ennek során igénybe veheti a bűnüldöző szervek külön törvényben meghatározott bűnüldözési adatkezelési adatbázisait, a megkeresésre vonatkozó szabályok szerint. A nyomozó hatóságnak az a tagja, aki az adatszerzést végezte, erről jelentést készít.

Fontos leszögezni, hogy az adatszerzés során beszerzett információk jogi értelemben nem minden esetben elegendőek a tanúkihallgatás felvételére. Míg az adatgyűjtést a rendőrségi törvény alapján bárkivel szemben kezdeményezni lehet, addig a tanúkihallgatás feltételeit a Be. szabja meg jóval szűkebben. Kiemelendő, hogy a két hatósági aktus nem azonos.

Megjegyzendő, hogy a fentebb említett jogszabályi rendelkezések egyrészt a nyomozó hatóság, másrészt az érintettek érdekeit is szolgálják. A nyomozó hatóság személyi és tárgyi feltételeinek jelentős leterhelését, a nyomozás időbeli elhúzódását, egyidejűleg a bűnüldözési érdek sérelmét jelentené, ha minden büntetőügyben a felállított verziók alapján ellenőrizendő személyekről tanúkihallgatási jegyzőkönyv kerülne felvételre, továbbá jogi aggályokat is felvetne, mert a Be. szerint tanúként csak az hallgatható ki, akinek a bizonyítandó tényről tudomása van.

Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az ellenőrzés alá vont személy számára is, ha nem is mindig hátrányos, de mindenképpen kényelmetlen szituáció, amikor a napi munkavégzésből kimaradva,

lakóhelyétől (hosszabb-rövidebb) távolságra kell megjelennie tanúkihallgatáson. A Be. szerint a törvény eltérő rendelkezése hiányában a nyomozó hatóság azt idézi, akinek jelenléte eljárási cselekménynél kötelező, ilyen például a tanúkihallgatás. Adatszerzés során idézés nem alkalmazható.

A leírtak alapján a nyomozó hatóság részéről a panaszos személyes megkeresése és a kérdéses időpontra vonatkozó elszámoltatása minden kétséget kizáróan jogszerű volt. A nyomozó hatóság az adott ügy nyomozásának folyamatában, az adott ügyre vonatkozóan kereste meg a panaszost. Véletlen időpontbeli egyezés van a rendőri ellenőrzés és a Sz-i Törvényszék ítélete között.

III.

1) A Testület a panaszeljárásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában, a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések alapján kijelenthető, hogy a Testület csak azon rendőri magatartások felülvizsgálatát végezheti el, amelyeket az Rtv. a IV.–VI. fejezeteiben szabályoz. Mindebből kifolyólag a fenti hatásköri rendelkezés alapján a Testület a rendőrség nyomozóhatóságként történő fellépését nem minősítheti, afölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol.

A Testület nem rendelkezik hatáskörrel annak vizsgálatára, hogy büntetőügyben a nyomozóhatóság milyen információk alapján jutnak el egyes személyekkel, mivel mindez olyan nyomozástaktikai, a nyomozással összefüggő kérdés, amelyet a Testület nem vizsgálhat felül, nem minősíthet.

A Testület a rendelkezésre áll adatok alapján megállapította, hogy a panaszos által sérelmezett intézkedést a rendőrség nyomozóhatóságként, a Büntetőeljárásról szóló Be. hatálya alatt fogantatosította, melynek felülvizsgálatára a Testület nem rendelkezik hatáskörrel.

Az ilyen jellegű panaszokra a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a Be. vonatkozó rendelkezései az irányadók.

Így a panasz e tekintetében a Testület megállapította a hatáskörét és a panaszt az alábbiakban vizsgálta.

A Testület hatáskörének hiányát állapította nyomozati cselekmények értékelése, azok szükségessége, továbbá a nyomozás során beszerzett információk felhasználása vonatkozásában.

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

IV.

Mivel a Testület hatásköre a rendőri intézkedések keretében fogatosított intézkedések vizsgálatára terjed ki, a Testület az Rtv. 92. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a panasz elutasításáról döntött.

Budapest, 2017. július 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET